

NATUURLIJKE BESTRIJDERS EIKENPROCESSIERUPS

Werkgroep Nestkasten Scherpenzeel

Jaarbericht 2023

Uitgave: nummer 3

Scherpenzeel, november 2023

Inleiding:

Werkgroep nestkasten is door enkele inwoners van Scherpenzeel in 2020 ontstaan en probeert de gemeente Scherpenzeel en haar bewoners te helpen bij het bestrijden van eikenprocessierupsen op natuurlijke basis, d.m.v. het plaatsen van nestkasten in en rondom straten waar eikenbomen voorkomen en de kans op aanwezigheid van processierupsen het grootst is, om zo de overlast voor mensen te verminderen.

Deze natuurlijke aanpak van processierupsen heeft ook een natuurlijke werking, zodat er minder tot geen bestrijdingsmiddelen op termijn meer ingezet hoeft te worden. Bestrijdingsmiddelen hebben een schadelijk effect op alle andere voorkomende rupsensoorten. Veelal wordt het middel Xentari hiervoor ingezet, dit verzacht *misschien* het probleem voor de mens, maar vergroot het probleem in de natuur. De natuur raakt alleen maar verder uit balans en op termijn wordt het probleem zelfs alléén maar groter.

Werkgroep nestkasten:

De werkgroep bestaat uit 3 coördinerende personen, die ondersteund worden van zo'n 8 tot 12 vrijwilligers en die jaarlijks het onderhoud op zich nemen. Ook het ophangen van nieuwe kasten behoort tot de taak van de vrijwilligers. Om alle nestkasten jaarlijks te schonen en goed te onderhouden zijn vele vrijwilligers nodig.

De vogelhokjes zijn eerder gemaakt door o.a. vrijwilligers van **Platteland Anders** en door bewoners en personeel van **Stichting Parousie** in Scherpenzeel. Beide partijen zijn ook betrokken bij onze werkgroep en vullen de nestkasten weer aan indien nodig.

De koolmees is in Nederland uitgegroeid tot een symbool in de **natuurlijke bestrijding** van de eikenprocessierups. Mezen zijn namelijk grote liefhebbers van deze rups en eet hem tijdens verschillende fasen van zijn levenscyclus. Een koolmezenjong eet gemiddeld namelijk zo een 400 rupsen per week.

Daarnaast is ook bekend van de pimpelmees, spreeuw, boomklever, kauw en de mus, dat zij regelmatig de eikenprocessierups eten. Ook andere dieren en insecten worden ingezet in het terugdringen van de eikenprocessierupsen.

Vrijwilligers met wethouder van de Glind

Nestresultaten 2023:

In oktober is in samenwerking met de gemeente Scherpenzeel een Natuurwerkdag georganiseerd, met als doel om de vrijwilligers op een georganiseerde wijze bij elkaar te halen. Er werden ± 160 nestkasten bezocht, schoongemaakt en zo nodig gerepareerd. Zie hieronder de overzichten met behaalde resultaten.

Totaal nestkasten	239	stuks
met mezenest	161	67%
ander vogelnest	9	4%
sub aantal nesten	170	71%
geen nest aanwezig	69	29%
bezet pimpelmees	69	43%
bezet koolmees	92	57%
dubbelnest in kast	0	

Straat / Laan	Nestkasten totaal	Nestkasten bezet	Nestkasten met nest
Begraafplaats Lambalgen	11	5	45%
Dashorsterweg	20	17	85%
De Kleine Haar	20	15	75%
De Maatjes - Ringbaan	16	10	63%
Het Witte Hek	22	13	59%
Heuvelsekamp	10	4	40%
Industrielaan - 'T Zwarteland	13	5	38%
Lambalgerkeerkade	23	20	87%
Oude Barneveldseweg	17	7	41%
Park Scherpenzeel	35	30	86%
Polschesteeg-Jaagpad	21	17	81%
Sportpark-Zwembad	31	27	87%
Eindtotaal	239	170	71%

Eind conclusie:

Van totaal **239 nestkasten**, waren 161 kasten bezet door een mezensoort, en 9 kasten door een andere vogel, zoals bonte vliegenvanger, boomklever of de mus. De onderverdeling tussen de kool- en pimpelmezen waren 92 nesten van de koolmees (57%) en 69 nesten van de pimpelmees (43%).

Daarnaast valt het de werkgroep op dat er vier straten waren met een lage kastbezetting (<50%), mogelijk hangen hier te veel nestkasten te dicht bij elkaar, of is de leefomgeving voor mezen hier minder geschikt.

Binnen de grenzen van Scherpenzeel staan 2545 inlandse eiken die gevoelig zijn voor de eikenprocessierups. Afgelopen jaar zijn er bij de gemeente geen klachten gemeld. De plaagdruk was daarmee wederom lager dan voorgaande jaren. In 2023 heeft de gemeente alléén preventief bestreden. Samen met de gemeente gaan we komend jaar 2024 bespreken, en hopen dat door deze ontwikkeling nog minder preventief wordt gespoten.

Tevens zou mooi zijn als de gemeente alle 'groene werkgroepen' met elkaar weet te verbinden, dit komt de algemene biodiversiteit in Scherpenzeel zeker ten goede. Door deze verbinding krijgt men een bredere aanpak van biodiversiteitsherstel met mogelijkheden om nieuwe ideeën nog verder uit te rollen!

Bij deze willen wij een ieder bedanken, die zich heeft ingezet aan biodiversiteitsherstel in Scherpenzeel.

Met gevleugelde groet,

Margriet Vink, Gerrit van de Haar & Henk de Leeuw | U kunt ons bereiken via email: info@margrietvink.nl